

NEC, adviesbureau Futuralis en de scepsis ondanks het succes

'Dit is de toekomst van het voetbal'

Bij NEC vallen de besluiten over spelers en trainers tegenwoordig in een Brabants kantorencomplex. Adviesbureau Futuralis heeft sinds vorig jaar een belangrijke stem in het technisch beleid van de Eredivisionist. De resultaten zijn positief, toch blijft de samenwerking met vraagtekens omgeven. Twee directeuren geven tekst en uitleg. TEKST: GEERT-JAN JAKOBS

Een futuristisch ogend kantoorpand op een industrieterrein in Cuijk. Buiten hangt een wagen van tractorformaat aan een elektrische laadpaal. Binnen, in een decor van glas, abstracte kunst en flatscreens, lopen druk bellende heren rond. De geur van gras is ver weg. Toch huist hier de machinekamer van NEC. Welkom in het moderne voetbal, welkom bij Futuralis Football Company. Het bureau doet in spelersbegeleiding, scouting en advieswerk op maat voor clubs. De bekendste van de twaalf werknemers is Johan Hansma, voorheen verdediger en technisch directeur van SC Heerenveen. Deze maandagochtend is hij verhinderd vanwege een afspraak met een speler buiten de deur. Roderik van Kerkhof (48), de grote baas van het bedrijf, is er wel. Hij wacht op de eerste verdieping, in de vergaderzaal waar het zogenoemde technisch hart van NEC wekelijks bijeenkomt.

'Dat we het allemaal honderd jaar lang anders hebben gedaan, maakt onze samenwerking niet tot een zwaktebod. Integendeel'

Van Kerkhof werd financieel onafhankelijk met de handel in medische hulpmiddelen. De administratieve afdeling van zijn bedrijven zat in hetzelfde pand, waarin tegenwoordig geen incontinentiematerialen maar inschuivende verdedigers worden besproken. Van Kerkhof rolde op een bijzondere manier de profwereld binnen: hij werd sponsor van SC Heerenveen, vloog in 2005 mee naar de Europese wedstrijd tegen Newcastle United, maar kwam te laat voor een stadstour. Net als Hansma, destijds commercieel medewerker. De twee hielden elkaar die middag gezelschap en spraken urenlang over voetbal. Van Kerkhof, die als luie, maar talentvolle nummer 10 van Achilles '29 zijn profdromen gesmoord zag door een zware enkelblessure, vertelde dat hij voor de lol meer

dan honderd wedstrijden per jaar bezocht. Op alle niveaus in Nederland, België en Duitsland. Hansma raakte onder de indruk van zijn kennis en vroeg of de sponsor niet af en toe wat verslagjes wilde maken van die trips. Zo werd een Gelderse ondernemer scout van SC Heerenveen.

Zijn tips bleken zo waardevol dat hij later ook aanschoof bij technisch overleg en zo met trainer Marco van Basten meediscussieerde over de ideale opstelling. Van Kerkhof had een aanbieding liggen om hoofdsout te worden toen in 2013 een revolutie uitbrak bij SC Heerenveen en de volledige organisatie werd leeggeveegd. Hij besloot de krachten te bundelen met de eveneens geslachteerde directeur Hansma en medescout Guus Klein en startte zelf een revolutie op kleine schaal: Futuralis FC. Een bureau dat breder én dieper moest gaan dan alle eerdere voetbalagentschappen.

Een van de pijlers onder het bedrijf is een enorme internationale spelersdatabase. Van Kerkhof brengt een scherm tot leven en opent *InStat*, een programma van Russische makelij. 'Zitten 500 duizend spelers in', zegt hij achteloos, scrollend door een woud van namen en cijfers. Van al die voetballers kan hij met een paar vingerklikken beelden oproepen. Van de linksback van het IJslandse FH Hafnarfjörður tot Cristiano Ronaldo. Van Kerkhof kan zoeken op leeftijd, positie, nationaliteit, voorkeursbeen en contractuur, maar ook op kopkracht, loopvermogen, doelgerichtheid en passingszuiverheid. Alles is gekwantificeerd. Het leven als computerspel.

Daar is Bart van Ingen (39), directeur van NEC. Ook afkomstig uit Beuningen. Als jeugd-spelertje bij Beuningse Boys trainde hij onder Van Kerkhof, met wie hij later nog zou samen-

spelen bij de senioren. De twee verloren elkaar een tijdje uit het oog, tot NEC ze weer bijeenbracht. Het geploeter van zijn geliefde club ging Van Kerkhof na aan het hart. Eind 2013 nam hij contact op met Van Ingen en vroeg of die niet eens langs wilde komen voor een kennismaking met Futuralis. Een half jaar later, na de degradatie van NEC en het vertrek van technisch directeur Edo Ophof, gingen club en kantoor over tot een verregaande samenwerking. Sindsdien hielden de Nijmegenaren miljoenen over aan de verkoop van falende spelers, pakten ze overtuigend de titel in de Jupiler League en staan ze nu na promotie in de middenmoot van de Eredivisie. De partijen praten intensief over een langere samenwerking.

'We hadden wat seizoenen achter de rug waarin het beleid leidde tot negatieve prestaties, en uiteindelijk zelfs degradatie', gaat Van Ingen

Janio Bikel, Wojciech Golla, Christian Santos, Anthony Limbombe en Lucas Woudenberg vieren een goal van NEC. 'Golla wordt al gevolgd vanuit de Bundesliga, die gaat echt niet voor twee ton vertrekken.' FOTO: VI IMAGES/BROER VAN DEN BOOM

Roderik van Kerkhof (links) en Bart van Ingen. FOTO: TOM BODE

terug naar de zomer van 2014. 'We zaten in een situatie dat elke beslissing raak moest zijn. Moesten spelers zo goed mogelijk zien te verkopen én een kampioensploeg samenstellen. Een kritische blik van buitenaf was noodzakelijk. Tijdens gesprekken met Futuralis raakte ik onder de indruk. Johan, Roderik en Guus hebben samen bijna veertig jaar ervaring in het betaalde voetbal en een groot netwerk, nog los van die tien andere mensen die hier rondlopen. Als je zo'n consultancy-partner kunt toevoegen aan je technisch hart, dan is dat een verademing en een verrijking.'

Van Kerkhof knikt. 'Voor wij met NEC in zee gingen, hebben wij alle wedstrijden van het degradatiejaar nog eens van voor naar achteren bekeken. Ook analyseerden we de voorgaande tien kampioenen van de Jupiler League. Beelden bekijken, statistieken bestuderen, patronen ontdekken. Daarna wisten we: dit klusje kunnen wij klaren.'

Van Ingen: 'Wat Futuralis in korte tijd voor ons heeft betekend, hadden wij met één persoon nooit voor elkaar gekregen. Maar wij blijven baas in eigen huis. We hebben nog altijd een eigen scoutingafdeling en maken ook keuzes die tegen

de adviezen van Futuralis ingaan. Zij hebben een dominante adviesrol, maar de regie ligt bij ons.'

Niet alleen zijn jullie vrienden, na de aanstelling van Erik Tammer als NEC-scout in april hangt er ook een duidelijke Heerenveen-connectie over de samenwerking. Hoe kritisch zijn jullie nog op elkaar?

Van Kerkhof: 'Wij zijn een bureau dat de beste wil zijn. Dat word je niet als je alleen maar tegen elkaar zegt dat het goed gaat. Ik heb meer onenigheid met Bart dan met mijn vrouw. En zo geldt dat voor de hele samenwerking. We voeren scherpe discussies en uiteindelijk is Bart degene die de beslissingen neemt. De afgelopen vijftien maanden waren sommige beslissingen heel erg goed, andere gewoon goed en slechts enkele wat ongelukkig.'

Het risico op belangenverstrengeling blijft aanwezig.

Van Ingen: 'Nee, want vooraf hebben we heel duidelijke voorwaarden bepaald. Dat Futuralis alle interessante spelers binnen onze salarisbreedte eerst bij NEC tipt, pas daarna eventueel bij andere clubs. Maar ook dat zij geen jongens aanbieden die ze zelf begeleiden.'

Van Kerkhof: 'Je kunt niet namens een club onderhandelen met een speler van jezelf. Die machten moet je scheiden. De hele voetbalwereld hangt aan elkaar van belangenverstrengeling, maar wij willen daaraan niet meedoen. Dus: geen speler van Futuralis bij NEC, punt. Geen discussie.'

'Het gaat zelfs zo ver dat Bart van Ingen iemand kent die gedragsanalyses maakt op basis van foto's'

Een Belgische makelaar beweert dat de overgang van een van zijn spelers naar NEC afketste, omdat die weigerde zijn zaken voortaan door Futuralis te laten doen.

Van Kerkhof: 'Complete onzin! Ik word hier heel boos over. Als ik zou weten wie dit beweert, hak ik hem de kop af.'

Van Ingen: 'Rustig, Rik, rustig...'

Van Kerkhof: 'Maar het is zo onterecht. Ik kom uit de medische wereld, daarin is betrouwbaarheid het allerbelangrijkste. Wij werken juist altijd met open vizier, hebben geen dubbele agenda's of wat dan ook. Ik zal je een voorbeeld geven: Anthony Limombe zit op anderhalf uur rijden van zijn familie en ver van zijn zaakwaarnemer. Een tijdje terug werd hij ziek. Zijn vader belde mij met de vraag of ik even bij Anthony wilde kijken hoe het ging. Op zo'n moment doe ik dat en heb ik er totaal geen zakelijke motieven bij. Zoals Anthony op eigen verzoek ook al twee keer hier op kantoor is geweest, om beelden te bekijken van Eden Hazard en Arjen Robben. Doen we gewoon, in overleg met zijn zaakwaarnemer. Wij helpen hem graag om beter te worden, meer niet. Zo voetbalgek zijn wij.'

NEC is uitzinnig van vreugde na het kampioenschap en dus directe promotie naar de Eredivisie. FOTO: VI IMAGES/BROER VAN DEN BOOM

Dat klinkt erg naïef.

Van Kerkhof: 'Helemaal niet! De voetbalwereld is doorgeslagen, de maat is hoe het níet hoort. Maar wij zijn anders. Voor ons is het een kleine moeite om een talentvolle jongen een beetje op weg te helpen. We hoeven daar niks voor terug en, nee, we gaan zijn zaken niet behartigen. Als hij dat wel wil, heeft hij pech.'

Van Ingen: 'Daarover hebben we dus heel duidelijke protocollen opgesteld.'

Hoe valt dat te rijmen met de aanstelling van René Koster als hoofd opleiding? Johan Hansma is zijn zaakwaarnemer.

Van Kerkhof: 'Bart ging informeren bij de KNVB naar mensen die geschikt zijn voor de functie en kreeg een lijstje met vijf namen. Ik zei dat er twee van ons tussen stonden. Bart wist van niks.'

In het zuiverste geval had hij, zodra hij dat ontdekte, een streep door die namen moeten zetten. Je hebt principes of niet.

Van Ingen: 'René was de beste kandidaat, daarom kozen we voor hem. Maar als ik zie hoe daardoor de hele samenwerking met Futuralis met andere ogen wordt bekeken, zoals jij nu doet, had ik achteraf misschien een andere afweging moeten maken.'

Die conclusie is vrijblijvend. Of gaat u alsnog eisen dat hij een andere zaakwaarnemer kiest?

Van Ingen: 'Consequenties: nee. Inzicht: ja. Maar als dit alles is wat je in achttien maanden hebt gevonden, vind ik het prima. Dit is een uitzonderlijk geval geweest, rond de selectie zullen soortgelijke situaties sowieso niet voorkomen.'

Dus Luciano Slagveer, om maar een van de zeventien spelers van Futuralis te noemen, zal nooit voor NEC spelen.

Van Kerkhof: 'Wij zullen Luciano niet inbrengen bij het technisch overleg. Als de scouting van NEC dat wél doet, schuiven wij niet aan bij die vergadering. En als het daadwerkelijk tot onderhandelen komt, zullen wij vanzelfsprekend niet namens de club optreden. Maar dit is allemaal stel, stel, stel.'

Van Ingen: 'Al past Slagveer best in ons profiel.

Maar waarom nou al die scepsis over innovatie in het voetbal, over een manier om je selectiebeleid zo kritisch en objectief mogelijk te maken? En wat denk je van de constellatie technisch directeur-trainer, zeg maar het model dat de rest van de wereld hanteert? Welke relaties en aftakkingen naar bevriende zaakwaarnemers hangen daar vaak niet aan vast?'

Voor dit seizoen zeiden jullie allebei te mikken op Nederlandstalige spelers. Waar ging het mis?

Van Kerkhof: 'Denk je dat wij niet gezocht hebben in Nederland of België? Wij bezoeken als Futuralis dertig wedstrijden per weekend in die twee landen. Dertig! Niet omdat we zo graag bij moeders de vrouw weg zijn, maar omdat we spelers zoeken. Maar goed, dan komt het salarishuis van NEC om de hoek en vallen er heel veel af.'

Van Ingen: 'Dit seizoen was er voor 23 spelers een gezamenlijk bruto salaris van 2,4 miljoen euro beschikbaar. Ter vergelijking: in ons degradatiejaar was dat nog bijna het dubbele. Toch is het ons gelukt een selectie samen te stellen met zeventig procent Nederlandstalige spelers. Dat is geen slechte score. Uiteindelijk zegt afkomst ook niet alles. Alireza Jahanbakhsh was een van de grootste publiekslievelingen van de laatste tien jaar. En waarom wordt Wojciech Golla nu al omarmd door onze achterban? Omdat hij naast zijn kwaliteiten ook een onwrikbaarheid heeft waarmee onze supporters zich kunnen identificeren. Al spreekt hij dan nog geen Nederlands.'

Hadden jullie van Hannes Halldórsson meer gezien dan zijn reddingen tijdens IJsland-Nederland?

Van Kerkhof: 'Ja, natuurlijk. Die had voor ons net zo weinig geheimen als pakweg Erwin Mulder. We hebben acht scouts in dienst, maar ons internationale netwerk loopt op tot een man of dertig. Op kantoor hebben we dertig wedstrijden van Halldórsson bekeken en de bevindingen getoetst aan onze mensen in Scandinavië die hem live hebben gezien. Wij scouten heus niet op basis van

een dvd'tje. Vergelijk het met kopen van een huis: je gaat 's ochtends eens voelen hoe de wind staat, 's middags kijk je wie er buitenspelen en 's avonds wie er rondhangen. Je verkent hoe leuk de buurvrouw is, hoeveel last je hebt van die trein verderop. Je gaat een keer terug met je ouders, praat met de bank, je werkgever, ga maar door. Zo koop je een huis, zo moet je ook een speler kopen.'

Als we die vergelijking doortrekken is Mihai Roman gekocht op basis van een kijkje op Funda. Hij is niet live gezien.

Van Kerkhof: 'Er moest nog een spits komen, maar de tijd begon te dringen. In het begin van de transferperiode kun je je complete gereedschapskist tevoorschijn halen, tegen het einde zijn de opties kleiner.'

Van Ingen: 'Negen dagen voor de deadline hadden wij twaalf namen op onze lijst. Mihai stond bovenaan, maar hem fysiek bekijken bleek niet meer mogelijk.'

Van Kerkhof: 'Dan is het zaak dat je de gereedschappen die je nog hebt, goed gebruikt. Ook van hem hebben we dertig wedstrijden op beeld bekeken. Alle momenten waarbij hij betrokken is achter elkaar. Zo ontdek je patronen, veel meer dan wanneer je één keer op de tribune zit. We zagen zo veel slimmigheidjes in zijn spel, knappe loopacties vooral. Nu moet hij nog wennen aan Nederland, aan NEC. Maar we hebben Mihai gefileerd, weten alles over hem en zijn ervan overtuigd dat hij een meerwaarde is voor NEC. Sterker nog: ik durf de voorspelling aan dat hij over een jaar of twee bij een club uit de Nederlandse topvijf speelt.'

Hoe beoordeelden jullie zijn karakter op afstand?

Van Kerkhof: 'Dat is een kwestie van rondbellen en kijken wat uit je netwerk tolt. Zie goed scouten als een buffetje: je pakt van alles wat om tot een zo bevredigend mogelijk resultaat te komen. Wij kunnen risico's samen met NEC zoveel mogelijk uitsluiten. Het gaat zelfs zo ver dat Bart iemand kent die gedragsanalyses maakt op basis van foto's.'

Pardon?

Van Ingen: 'Hij is gezichtsdeskundige, zoals je ook handschriftdeskundigen hebt. Als ik hem drie of vier foto's stuur, krijg ik een A4'tje terug met wat ik qua persoonlijkheid kan en mag verwachten. Ik ga nu niet het hele dossier van Mihai op tafel gooien, maar de kern van de analyse was dat dit een jongen is met een heel sterke innerlijke drive om succes te hebben. Voor een spits een prima profiel, was de conclusie. Interessant hoor, *mental profiling*. Ook op dat terrein valt voor de voetballerij nog een hoop te winnen.'

Van Kerkhof: 'Je ziet nu dat NEC spelers op het veld heeft staan die in de toekomst veel geld kunnen opleveren. Golla is een mooi voorbeeld, die wordt al gevolgd vanuit de Bundesliga. Gratis opgehaald. En gaat echt niet voor twee ton vertrekken. Janio Bikel, ook transfervrij gekomen, speelt zich eveneens volop in de kijker.'

Jullie kenden Bikel van Heerenveen, waar hij zelfs nog een tijdje bij Guus Klein in huis woonde. Is zijn komst naar NEC puur de verdienste van Futuralis?

Van Ingen: 'Ik ga geen enkele speler zo labelen. Alles komt voort uit ons technisch hart. We doen het samen.'

Van Kerkhof: 'Zo staan wij er ook in. De voetballerij is een wereld van ego's, maar wij hebben

het niet nodig om naar buiten te brengen wie we hebben ontdekt. Als de mensen met wie wij werken, weten hoe het zit, is dat voldoende.'

Is NEC met Futuralis niet veel duurder uit dan met één technisch directeur?

Van Ingen: 'Die bedragen zijn vergelijkbaar. Verschil is dat Futuralis een lagere periodieke fee krijgt en een groter deel van de inkomsten uit bonussen ontvangt. Zoals na het kampioenschap vorig jaar. Als het NEC goed gaat, gaat het Futuralis ook goed.'

Blijft het al met al geen zwaktebod dat een voetbalclub niet in staat is het technisch beleid in eigen handen te houden?

Van Ingen: 'Hoezo dan? Stel: jij hebt een logistiek bedrijf. Er komt iemand voorbij die zegt: *Als je met mij samenwerkt, gaat alles sneller, kwalitatief beter en krijg je hele bedrijfsvoering een enorme boost*. Dan móét je die keuze maken. Dat we het allemaal honderd jaar lang anders hebben gedaan, maakt het niet tot een zwaktebod. Integendeel.'

Van Kerkhof: 'Alle clubs, uit Nederland en het buitenland, die bij ons naar de mogelijkheden hebben geïnformeerd, vinden het blijkaar ook geen zwaktebod. Maar wat wij met NEC doen, zo structureel samenwerken, gaan we niet ook nog elders doen. Dan wordt het wel verwarrend. Andere clubs helpen we wel incidenteel, bijvoorbeeld bij het verkopen van een speler. NEC heeft daar geen last van. Wij kunnen zaken heel goed scheiden.'

Van Ingen: 'Scepsis of niet, ik denk dat wij trendsetters zijn: ons model van coöperatie, met maximaal kritisch vermogen keuzes maken over je belangrijkste asset, voetbal, dat is de toekomst.'

De IJslandse NEC-doelman Hannes Halldórsson brengt redding, voordat Jürgen Locadia van PSV kan toeslaan. 'Hannes had voor ons net zo weinig geheimen als pakweg Erwin Mulder.' FOTO: VI IMAGES/BROER VAN DEN BOOM

